

Vägförvaltare

Vad är en vägförvaltare?

Med en vägförvaltare menas när hela styrelsearbetet eller stor del av arbetet övertas av en person. Det kan vara en av ägarna till en medlemsfastighet eller en utomstående konsult som specialiserat sig på vägföreningsfrågor. Hur detta kan gå till beskrivs i detta informationshäfte.

Grundläggande regelverk

En samfällighetsförening ska förvaltas på det sätt som sägs i Lagen om förvaltning av samfälligheter. I lagen anges att stadgar ska antas för samfällighetsföreningen och att i dessa stadgar ska framgå (28§):

1. föreningens firma,
2. samfällighet som förvaltas av föreningen och grunderna för förvaltningen,
3. den ort där styrelsen skall ha sitt säte,
4. hur styrelsen skall vara sammansatt och hur den skall utses samt grunderna för dess beslutsföret,
5. hur revision av styrelsens förvaltning skall ske,
6. föreningens räkenskapsperiod,
7. grunderna för sådan fondavsättning som avses i 19 § andra stycket,
8. hur ofta ordinarie föreningsstämma skall hållas,
9. det sätt som kallelsen till föreningsstämman ska utformas samt hur kommunikationen till medlemmarna i övrigt ska struktureras, både ur tidsperspektiv och form.

Stadgarna får ej innehålla föreskrift som strider mot denna lag eller annan författning.

Således är det stadgarna som anger hur styrelsen ska vara sammansatt. I 30§ Lagen om förvaltning av samfälligheter anges:

30 § Styrelsen för samfällighetsförening skall bestå av en eller flera ledamöter och ha sitt säte i den ort där medlemmarnas fastigheter eller huvuddelen av dessa ligger. Styrelseledamot får inte vara underårig eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken.

Regelverket tillåter således att styrelsen kan bestå av endast en ledamot. Det ger möjlighet att förvalta en samfällighetsförening på olika sätt. I det följande beskrivs en modell då endast en ledamot ingår i styrelsen och en annan modell då styrelsen ger en person eller konsult i uppdrag att sköta delar av styrelsen uppgifter.

Med "säte" i viss kommun innebär att det är där stämman ska hållas och det är där föreningen ska svara vid domstol. Enskild ledamot i styrelsen kan således vara från annan ort.

Modell då endast en ledamot ingår i styrelsen

I korthet innebär denna modell att föreningens stadgar ändras i §5 till förslagsvis följande lydelse:

"För föreningen ska finnas en styrelse med säte i xxxxxx kommun. Styrelsen ska bestå av minst en och högst 3 ledamöter och en suppleant."

I övrigt behöver inga ändringar ske av stadgarna. Möjligen kan antalet revisorer behöva justeras och även sättet att kalla till stämma. Lämpligt är att kallelse till

stämma får ske genom e-post till medlem som inlämnat sådan adress medan övriga kallas genom brev/ anslagstavla/annan informationskanal. Om stadgarna är äldre än 20 år rekommenderas att stadgarna görs om helt enligt normalstadgarna på Lantmäteriets hemsida.

När registrering av stadgeändringen skett hos Lantmäteriet (kostnad 700 kr) kan föreningen vid nästa stämma besluta om styrelsen ska bestå av en, två eller tre ledamöter. Om föreningen beslutar att styrelsen ska besås av en ledamot så väljs en sådan. Kravet i lagen är att denne är myndig (30 § SFL, se ovan). Denne behöver således inte vara medlem i föreningen. Den som väljs får styrelseansvar och ska sköta hela verksamheten fram till nästa stämma. Det är de valda revisorerna som granskar dennes arbete och den ekonomiska redovisningen på vanligt sätt och lämnar en revisionsrapport där revisorerna föreslår "ansvarsfrihet" eller "ej ansvarsfrihet" för det gångna året.

Arbetsuppgifter för vägförvaltare

Samtliga uppgifter som hör till styrelsens arbete såsom:

- Verkställa stämmans beslut inom ramarna för den budget som är beslutad.
- Upphandla både barmarks och vinterväghållning.
- Vara firmatecknare och föreningens ansikte utåt.
- Upprätta förslag till långsiktig skötselplan för beslut på stämma.
- Göra förslag till budget för nästkommande år.
- Behandla inkomna motioner genom att ge förslag till beslut för dessa inför stämman.
- Kalla till årlig stämma
- Föra styrelseprotokoll över de beslut som vägförvaltare fattat under året.

Fördelar resp. nackdelar då endast en ledamot ingår i styrelsen

Fördelar

- Föreningar som inte kan få kandidater till en styrelse kan få verksamheten att fungera ändå.
- Vägförvaltaren kan bli "proffs" och ha ett antal vägför eningar att sköta som konsult.
- Snabba beslutsvägar eftersom vägförvaltaren är styrelse och beslutar själv.
- Vägförvaltaren kan göra samordningsvinster vid upp handling om denne har ansvar för flera föreningar.
- Vägförvaltaren kan även vara någon i föreningen som påtar sig hela ansvaret, givetvis mot skäligt arvode.
- Regelverket och stadgarna (efter stadgeändringen enligt ovan) fungerar fullt ut som tidigare, t.ex. kan medlemmarna få till extra stämma och avsätta/välja ny vägförvaltare om inte verksamheten fungerar.
- Om vägförvaltaren missköter sitt uppdrag så skada uppstår för föreningen gäller samma skadeståndsregler för vägförvaltaren som för andra föreningsfunktionärer.
- Ideellt arbete vid städdagar/röjningsdagar kan fortsätta som tidigare om medlemmarna ställer upp på detta.
- Lätt att återgå till vanlig styrelse eftersom stämma kan besluta om antalet styrelsemedlemmar och välja dessa.

Nackdelar

- Styrelsens makt hamnar hos en enda person. Kan kräva större insats från revisorer för att säkerställa att allt fungerar.
- Marknadsmässigt arvode måste utgå till vägförvaltaren och mindre ideellt arbete kommer att bli resultatet.
- Blir sannolikt en mer kostsam lösning än tidigare då vissa delar av arbetet utfördes ideellt.

Modell då styrelsen ger en person eller konsult uppdrag att sköta delar av styrelsen uppgifter

Modellen liknar ovanstående modell men man behåller styrelsen, eller en reducerad styrelse, t.ex. tre stycken. Styrelsen upphandlar stora delar av styrelsearbetet från en vägförvaltare. Styrelsen har hela ansvaret och vägförvaltaren befogenheter och ansvar ska framgå av avtalet.

Fördelar

- Ansvaret i styrelsen gentemot medlemmarna är fördelat på ett antal personer.
- Styrelsen upphandlar vissa delar av styrelsearbetet och kan kontinuerligt följa upp att det sköts på korrekt sätt.
- Tydlig rollfördelning genom upprättat avtal mellan styrelsen och vägförvaltaren.

Nackdelar

- Fler ledamöter måste engagera sig. Måste hitta dessa ledamöter.
- Dyrare lösning eftersom fler personer är inblandade i arbetet.
- Om stora delar av styrelsearbetet upphandlas kanske de valda ledamöterna "aldrig kommer in i arbetet".

Lämplig kompetens och utbildning för vägförvaltare.

När vägförvaltare helt ersätter styrelsen behöver vägförvaltaren ha ett brett kunnande som sträcker sig över vägteknik, föreningsteknik för samfällighetsföreningar, ekonomi, redovisning och viss lantmäteri och juridikkunskap. Eftersom det är så brett område finns ingen grundutbildning som täcker in alla områden. Däremot borde någon med grundkunskaper i något eller några områden kunna utbildas i övriga områden med förebild hur Finland löst detta.

I Finland finns inget krav på basutbildning för att få börja motsvarande utbildning. Utbildningen där är 3

gångar 3 dagar och avslutas med att deltagaren blir licensierad som "vägdisponent" och upptagen på förteckning som finns på Vägföreningen i Finlands hemsida över vägdisponenter.

I Sverige har REV utbildning för föreningsfunktionärer, del 1 och 2. Dessa kurser täcker in en del av behovet. Om intresse finns skulle en utbildning liknande den i Finland kunna startas.